



### **Başlarken...**

Araştırmaya konu olan bir alanın güçlenerek kökleşmesi ve kendisine ait geleneklerini oluşturabilmesi, hiç kuşkusuz, geçmiş-bugün-gelecek arasında kurulacak bir köprü ile mümkün olabilmektedir. Bugün yürütülen ve gelecekte yürütülmesi düşünülen araştırmalar, geçmişte tamamlanmış araştırma sonuçlarının üzerine inşa edilerek zincire yeni halkalar eklenmektedir. Dünyada biraz daha gerilerden başlamakla birlikte, Türkiye’de turizm araştırmalarının geçmişi 1960’lı yıllara kadar gitmekte; 1990’lı yıllar ile birlikte önemli bir ivme kazanmaktadır. Böylesine genç ve dinamik bir

alanda kurumsallaşma anlamında yapılması gereken birçok çalışmanın olduğu gerçeğinden hareketle, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi* olarak bir ilke daha adım atalım istedik. Bu sayıdan itibaren, Türkiye’de turizm araştırmaları ve eğitimine katkıda bulunmuş, vefat etmiş, emekli veya halen görev yapmakta olan akademisyen ve araştırmaları genç kuşaklara tanıtacağız. Dileğimiz, bu köşede ismi geçecek araştırmacı ve akademisyenler tarafından yapılan katkının gelecek kuşaklara da aktarılması ve yapılanların üzerine, bugün ve yarın bir tuğla daha konulmasıdır.

*Metin Kozak, Bölüm editörü*

## **Hasan Olalı: Eğiticilerin Eğitmeni**

**Meral KORZAY**

*T. C. Boğaziçi Üniversitesi  
Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu*

### **GİRİŞ**

Turizm araştırmalarını / eğitimini Türkiye ile ilk tanıştıran kişi olması, emekli olduktan sonra da uzun yıllar yüksek lisans – doktora dersleri vermeye devam etmiş ve görevine çok düşkün olmasının nedeniyle Turizm alanındaki portre çalışmasında önceliği Hasan Olalı’ya vermeye neden olmuştur. Turizm akademisyenlerine ilişkin portre çalışması çerçevesinde Hocam Hasan Olalı’nın portresini yazma görev ve şansı bana verildiği için mutluluğumu sizlerle paylaşmak isterim. Bu yazının hazırlanmasında, Nazmi Kozak tarafından 2000 yılında hazırlanan “*Prof. Dr. Hasan Olalı Bibliyografisi*” temeli oluşturmuştur.

Olalı, etkin bir eğitim yönlendiricisi (mentor) ve turizm eğitimi geliştirme ortamlarının mimarı olarak, eğitim ve araştırma bursu sağlamada, eğitim ile alan çalışmalarının bütünleşmesinde, geniş vizyonu ve isabetli gelecek projeksiyonları ile, turizm alanının gelişimine önemli katkısı olmuştur. İlk dört yıllık turizm programı geliştirilmesi sadece Ege Üniversitesi’ndeki Turizm Bölümü ile sınırlı kalmamış olup, Olalı kendisi ve ekibi ile Türkiye’nin çeşitli üniversitelerine de turizm programlarının gelişiminde danışman olarak davet

edilmiştir. Geliştirilen ders programlarının başarısı; çeşitli eğitim ekollerinden, çok disiplinli ve dil bilen eğitmenlerden oluşturduğu güçlü kadrosu ve yönlendirici yöneticiliğine dayanmaktadır. Eki binde görev alan tüm eğitmenlerin de, “rol modeli” olmuştur. Çok yönlü - çok disiplinli bir akademisyen, uygulamacı, birleştirici özelliğe sahip Olalı’nın portresini, ne boyutta tarafsız gün ışığına çıkarabildiğim hususunu siz okuyucularımın takdirine bırakıyorum.

Yazıya bibliyografya türleri açısından bakacak olursak, bu çalışmanın kişi bibliyografyası çerçevesinde Olalı’nın alanına yapmış olduğu katkının ortaya çıkarılması ve gelecek kuşaklara aktarılmasının sağlanması amaçlanmıştır. Kendisini sadece bir akademisyen olarak tanıtmamanın yanı sıra insani ilişkilerini ve akademik/sosyal ağlarını dile getirmeye çalışacağım. Bütün bu özelliklerinden yola çıkarak, bir eğitmen olarak, güçlü bir köprü ile akademik ve alan çalışmalarını bütünleştirmesinde, Türkiye’nin turizm alanında bir ilki geliştirdiğine sizinle birlikte tanıklık etmeye gayret edeceğim.

### **YAŞAMI**

Türkiye Cumhuriyeti’nin yetiştirdiği bir akademisyen olarak özgür düşünceye sahip ve vizyonu

geniş Hasan Olalı, Drama’da (günümüzde Yunanistan sınırları içerisinde) doğmuş, Lozan mübadi bir ailenin çocuğudur. İlk ve orta eğitimini Akhisar’da tamamladıktan sonra, lise eğitimini İstanbul Kabataş Erkek Lisesi’nde gerçekleştirmiştir. Yüksek öğrenimini İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi’nde tamamlamış (1945), mezuniyet sonrası Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı Ticaret Liselelerinde öğretmenlik ve müdürlük görevlerini yürütmüştür.

Milli Eğitim Bakanlığı’ndan aldığı burs ile Fransa’da Jean Drouant Yüksek Turizm ve Otelcilik Okulu’nda Lisansüstü çalışmasını tamamlamıştır. “Türkiye’nin Ekonomik Kalkınmasında Turizmin Rolü” adlı tezi ile İzmir İktisadi ve Ticari Bilimler Akademisi’nde Doktor unvanını almıştır (1961). Akademisyen kişiliği 1961 yılı ile Ege Üniversitesi İktisadi ve Ticari Bilimler Fakültesi’nde yükselişe geçmiş; aynı fakültede Doçentliğe (1963) ve Profesörlüğe (1969) yükseltilmeye hak kazanmıştır.

1982 yılı itibari ile Ege Üniversitesi İktisadi ve Ticari Bilimler Fakültesi yeni kurulan Dokuz Eylül Üniversitesi’ne bağlanmış ve adı İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi olarak değiştirilmiştir. Hasan Olalı (1970 – 1974 yılları arası) Dekanlık görevine seçilmiş ve uzun yıllar Üniversite senatosunda fakültesini temsil etmiştir. Ayrıca İstanbul Üniversitesi İşletme İktisadi Enstitüsü’nde Öğretim Üyesi olarak görev almış ve turizm derslerinin yanı sıra finansman, kalkınma ekonomisi üzerine de dersler yürütmüştür. İzmir Ticaret Borsası’nda Danışman olarak ve İzmir Ticaret Borsası Dergisi’ndeki genel koordinatörlük görevleri, sektörler ile iletişim ağının geliştirilmesinde ve sektör/akademik çalışmalar arasında köprü kurulmasında kendisine önemli katkı sağlamıştır. Olalı uzun süre, Ege Üniversitesi İktisadi ve Ticari Bilimler Fakültesi Dergisi’nin editörlüğünü de yürütmüştür (Kozak 2000).

## AKADEMİK KARIYERİ

Olalı, akademik kariyerini etkileyen gelişmeleri, Prof.Dr. Saffet İrtenk’in yönlendirmesiyle aldığı burs ile Jean Drouant Okulu’nda gerçekleştirdiği Yüksek Lisans çalışması ile başladığını belirtmektedir. Bu sürecin vizyon ve akademik dünyasını değiştirmesi ile birlikte, okuldaki çalışma arkadaşlarının da akademik kariyeri ve yaşamına olumlu etkisi olduğunu vurgulayacak kadar da mütevazı

bir öğretim üyesidir. Bilim insanı olarak gelişimini tamamen rastlantıya bağlı kalarak anlatmaktadır:

*Tüm süreç tesadüflerle beni bilim insanı olmaya yönlendirdi. Kabataş Erkek Lisesi’nde öğrenciyken, Ortaköy Dereboyu’nda oturuyordum. Her fırsatta bir topluluk bulduğumda nutuk atardım. Arkadaşlarım ve hocalarım hitabet dilim ve tarzımın iyi olduğunu ve hukuk tahsili ile iyi bir avukat olacağım telkininde bulunuyorlardı. İddialı bir avukat olarak hakimleri titreteceğim içgüdüsel inancıyla Hukuk Fakültesi’ne gitmeye kararlı idim.*

*O zamanki (1941) Erkânı Harbiye binasının ilk katı Tıp Fakültesi, ikinci katında da solda Hukuk sağda İktisat Fakültesi vardı. Kayıt için gittiğimde Eskişehirli bir arkadaşım koridorda rastladım ve Hukuk Fakültesi’ne kayıt yaptırmak için geldiğimi belirttim. ‘Ne olacaksın yani yalancılıkla, kelime, kavram oyunları ile dava mı kazanacaksın’ derken kolumdan tutup, ‘gel daha somut bilgi ve kaynaklara dayanan İktisat Fakültesi’ne birlikte kaydolalım’ demesi ile kendimi İktisat Fakültesi’nde buldum ve büyük bir zevkle eğitimimi sürdürdüm.*

Turizmi de bilim seviyesine getirme sürecini diğer bir rastlantı zincirine bağlamaktadır. Kendisine “rol model” olarak seçmiş olduğu ağabeyi Halit Olalı, İzmir Lisesi’nin tanınmış Fizik/Matematik Öğretmeni olarak görev yapmaktadır. Ağabey Olalı, kardeşinin Ticaret Akademisi’ne geçmesine neden olacak Prof. Dr. Şükrü Erilaçın’ın kızına (Çiçek) üniversite sınavlarına girişte yardımcı olmak için özel ders vermektedir. Bu sırada Olalı ile tanışan Şükrü Erilaçın “siz de ağabeyiniz gibi iyi bir eğitmen olmalısınız, bizimle Ticaret Akademisi’nde çalışır mısınız?” şeklinde bir teklifte bulunur. Rol modeli ağabeye referansla gelen tekliften mutlu olan Olalı, bir taraftan da rol modeli kadar olayları sakın ve sükûnet ile karşılayamadığının bir kısım olup olmayacağını aklından geçirse de teklifi memnuniyetle kabul eder. Böylelikle ağabey Halit Olalı ve Prof. Saffet İrtenk, bir kez daha Olalı’nın akademik gelişim kararında etkin rol oynarlar. Akademik gelişmesine katkısı olan diğer eğitmenler ise, Alman Nazi zulüm ve istilasından kaçarak İstanbul İktisat Fakültesi’nde görev yapmakta olan Neumark, Alexandar Rustov, Alfred Isac adlı eğitmenleridir. Bu hocalarının kısa bir sürede Türkçe dilini eski Türklerden daha iyi öğrenerek Olalı gibi geniş öğrenci kitlelerinin ufuklarını açtığını Olalı büyük bir özlem ve minnet ile dile getirmektedir. Adı geçen eğitmenlerin yamalı elbiseleri ile gayet vakur ve disiplinli çalışmaları ile Olalı gibi tüm zamanın öğrencilerine konulara analitik yaklaşmayı, derin-

lişe etüdü, çok yönlü ve disiplinli bakmayı, dakik ve disiplinli çalışma niteliklerini edinme ortamını oluşturmuşlardır. Olalı'nın söylemi ile "eğer akademik yaşamda başarılı olduğum düşünülüyorsa, bunun nedeni sistematik ve disiplinli çalışmam ile hep yeni bir konu öğrenme güdümdür" başarısını tanımlanmaktadır.

Herkes ile çalışmaktan zevk aldığını ifade ederken, mezuniyet sonrası beş altı yıl çalıştıktan sonra akademik yaşama, ilham aldığı Alman kökenli öğretim elemanları ile çalışmak üzere, İstanbul İktisat Fakültesi'ne başvurur, ancak başvurusu "biraz geç olmadı mı?" yanıtı ile red edilir. Olalı, birincilikle bitirdiği İstanbul İktisat Fakültesi'nin kapılarının gecikme nedeni ile yüzüne kapanacağını hiç düşünmemiştir. Başvurudaki gecikmesi münhal kadronun fakülteyi ikincilikle bitiren Haluk Cillov'a verilmesine neden olmuştur. Ancak hedefinde akademisyenlik var olduğundan, Olalı'nın karşısına Ş. Ertaş'ın çıkar ve Saffet İrtenk'in desteği S. Ertaş'ın eşanlı çözümleri ile Olalı Ticaret Lisesinden yumuşak bir geçişle kendisini Ticaret Akademisi'nde bulurken lisedeki derslerini de vermeğe devam eder. Gelişerek büyümekte olan ailesine de ekonomik ferahlık lisedeki ek derslerle sağlanır. Kendisine yöneltilen "herhangi bir ekol akademik gelişmenizde egemen oldu mu?" sorusuna ise, ekoller arasında bir tercihi olmadığını ve hep çok disiplinli/yönlü düşüncelere açık olduğunu ve rastlantıların kendisini Atatürk ilkeleri ışığında bir Türkiye Cumhuriyeti akademisyeni yaptığını vurgular.

Ancak bu gelişim sürecinde içinde ukde kalan bir olayı da benimle paylaşmaktan kaçınmaz. Akademiye bir diğer Profesör olan Muhittin Alam, aynı zamanda İzmir Sanayi Odası Genel Sekreterliği görevini yürütürken İzmir Sanayi Odası, Olalı'yı da Danışman olarak davet eder. Ancak M. Alam, "Sanayi Odası'nda çalışmaya gereksinimi mi var, akademiye dersleri geliştiresin" tercihi ile o göreve gelmesine engel olur. İlerleyen yıllarda Olalı, İzmir Ticaret Borsası'nda çalışmaya başlar. İlk girişimindeki başarısız son, sektör ile akademi arasındaki köprüyü kurmasını bir boyutta geciktirmiştir.

Olalı'nın içinde ukde kalan husus, kendisinin Turizm İşletmeciliği programlarının ve ders kitaplarının gelişmesine de daha fazla zaman ayırmasını sağlamıştır. Gelişim programlarının yanı sıra turizm ekonomisi, uluslararası ilişkiler vb. konulara odaklı tezler/araştırmalar ise, çalışmalarındaki tercih alanları olmuştur. Birlikte çalışmaktan zevk

aldığı öğrenci ve meslektaşları ile ilgili bir soruya aşağıdaki şekilde yanıt vermektedir:

*Prof. Dr. Saffet İrtenk, Prof. Dr. Şükrü Ertaş, Prof. Dr. Hüseyin Timur ile çalışmak hem eğitici hem de çok keyifli idi. Prof. Dr. Alp Timur (halen Dokuz Eylül Üniversitesi Öğretim Üyesi), Prof. Dr. Alpaslan Usal (Dokuz Eylül Üniversitesi Emekli Öğretim Üyesi), Prof. Dr. Meral Korzay (Boğaziçi Üniversitesi Turizm İşletmeciliği Bölümü Emekli – Yarı Zamanlı Öğretim Üyesi), Doktora, Doçentlik ve Profesörlük aşamalarındaki çalışmalarında danışman ve yönlendirici olmaktan çok zevk aldım. Ayrıca Hacettepe Üniversitesi'ndeki jüri ve yeterlilik sınavlarına katıldığım genç akademisyenlerin çalışmaları da, beni çok heyecanlandırmıştır.*

Olalı'nın özellikle benim akademik kariyerimin gelişimindeki rolünü minnet ile anarken kendisinin beraber çalışmaktan ve gelişiminde rol almış öğretim elemanları ile çalışma fırsatı bulduğum için de kendimi şanslı hissetmekteyim. Rahmetle andığım M. Alam, Mahmut Birsal ile birlikte benim Ege Üniversitesi İktisadi ve İdari İlimler Fakültesi'nde istihdam edilmemi sağlamaları ve Doktora çalışmalarımında turizm hukuku üzerine araştırma ve rapor yazmam konusunda teşvik etmesi kendisini minnetle anma nedenimdir. Bu süreç benim, Olalı gibi aydın bir akademisyen ile çalışma fırsatını doğurmuş olması kariyerimdeki dönüm noktası olmuştur. Rahmetli M. Alam ve M. Birsal, Ege Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi'nin ilk profesörlerinden olup, Ege Üniversitesi Senatosu'nda okulumuzun ve turizm bölümümüzün tüm projelerinin gelişiminde önemli katkıları olmuştur. "Öğrencileriniz arasında önemli kişiler yetişti mi?" şeklindeki bir soruya Olalı, bütün öğrencilerinin kendisi için çok önemli ve hepsinin de kariyerlerinde başarılı olduğunu belirtmektedir.

## ESERLERİ – ÖDÜLLERİ

Olalı'nın en önemli gördüğü eserleri arasında, Ticaret Liseleri için hazırladığı Ekonomi I ve Ekonomi II yarışma kazanmış iki kitabı olup, akademik anlamdaki gözbebeği olarak tanımlanmaktadır. İkinci ve üçüncü baskıları yapılmış olan "Turizm Ekonomisi" ve "Turizm Otel İşletmeciliği" ise, diğer ders kitapları arasında en başta gelen eserleri arasındadır (çalışmalarının tümü için bakınız Kozak 2000). Seçilmiş eserlerinden de görüleceği üzere, Olalı tüm genç meslektaşları ile ilgi alanları paralelinde ortak eserler geliştirerek gençleri akademik arena-



ya takdim etmiştir. Halen de şimdilerde orta yaş gurubunun üst sınır ve yaşlı gurubuna giren meslektaşlarının çalışmalarını büyük bir ilgi ile izlemektedir. Seçilmiş eserleri demetine bakıldığında, Türkiye'deki geçirdiği evrelerdeki sorunlara ve trendlere ışık tutacak çözümsel araştırma ve eserlerin egemen olduğu izlenmektedir. Ayrıca bugün Turizm İşletmeciliği bölümlerindeki programlara katılmış yeni derslerin birçoğunun farkındalığını geçmiş (1967 – 1993) yıllarda araştırma ve makaleleri ile turizm camiasına sağlamıştır. (örneğin; kültür turizmi, toplantı turizmi, küçük ve orta ölçekli işletmeler vb.).

Mesleki çalışması sürecinde kendisine takdim edilen ödülleri ise şunlardır:

1. (1973). Academie International du Tourisme tarafından yapılan yarışmada “*Le Tourisme Cocidere Comme un Fakteur de Rapprocment et d'entenc International*” başlıklı çalışma ile dünya birinciliği.
2. (1983). Kültür ve Turizm Bakanlığı'nca Türkiye turizmine en fazla bilimsel katkısında bulunmasıyla dolayısıyla verilen ödül.
3. (1983). Türkiye İş Bankası'nın “*Dış Tanıtım ve Turizm*” konulu araştırmasında birincilik.
4. (1984). Enka Bilim ve Sanat Vakfı'nın açtığı yarışmada “*Turizmin Türk Ekonomisindeki Yeri*” başlıklı çalışma ile birincilik ödülü. (Doç. Dr. Alp Timur ile ortak çalışma).
5. (1984). Enka Bilim ve Sanat Vakfı'nın açtığı yarışmada “*Türk Ekonomisinin Dünya Ekonomisine Entegrasyonu*” başlıklı çalışma ile mansiyon ödülü. (Prof. Dr. Özcan Güven ile ortak çalışma).
6. (1986). Milli Eğitim Bakanlığı'nın “*Turizm Ders Kitabı Yarışması*”nda “*Turizm*” kitabıyla birincilik.
7. (1998). Türkiye Ekonomi Kurumu tarafından Türkiye'de iktisat biliminin gelişmesine yaptığı katkı dolayısıyla verilen ödül.
8. “*Reklamın Türkiye'nin Ekonomik Kalkınmasındaki Rolü*”, MAN Ajansı'nın açtığı yarışmada birincilik ödülü.
9. “*Reklamın Verimlilik Üzerine Etkisi*”, Poyraz Reklam Ajansı'nın açtığı yarışmada birincilik ödülü. (Prof. Dr. Muammer Doğan ile ortak çalışma).

Hasan Olalı'nın kazandığı uluslararası ve yerel ödüller 1973 yılında 2000 yılına kadar tüm çalışma yaşantısında olduğu gibi genç meslektaşlarıyla ortak çalışmalara dayanmaktadır. Kitapların

daha çok tek yazarlı, ancak 1980'li yıllardan sonraki dönemlerde iki veya üç yazarlı olarak hazırlanmış oldukları görülmektedir.

## TURİZM ALANINA GETİRDİĞİ ÖZGÜN KATKI

Turizm eğitiminin gelişimi için, Eğitim Şuraları ve Milli Eğitim Bakanlığı ile Turizm Bakanlığı tarafından düzenlenen diğer şuralarda, üniversitesini genç akademisyenler ile temsil etmiştir (1975 – 1991). Özgün katkıları arasında, Ege Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi bünyesinde Turizm Bölümünü kurmak, Sosyal Bilimler Enstitüsü'nü kurmak ve turizmde lisansüstü programlarını geliştirmek, İstanbul Üniversitesi İşletme Enstitüsü'nün Turizm Bölümü'nün kuruluşunda danışmanlık yapmak gelmektedir. Olalı'nın önemli gördüğü araştırması, Ege Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde ve İstanbul Üniversitesi İşletme Enstitüsü'nde gerçekleştirdiği “*Turizm Ekonomisi*” odaklı eseridir.

Akademik alanda nasıl anımsanmak istemesiyle ilgili bir soruya da H. Olalı, “*istesem de hatırlanmam. Zira toplumumuz ahde-vefa özelliğini çoktan yitirmiş durumda. Ancak Nazmi / Metin Kozak kardeşlerin portre ve bibliyografya çalışmaları akademik yaşama katkısı olan bazı kıymetlerin / kişilerin hatırlanmasına olanak sağlayacaktır.*” şeklinde karşılık vermektedir. Kendisi hakkında sadece iyi bir hoca idi denmesinin yeterli olduğunu söylemesi, Olalı'nın mesleğine düşkünlüğünü ve tevazusunu göstermektedir.

## SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Yazıdan da izlenebileceği üzere, Ticaret Akademisi'nden, Ege Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'ne ve sonrasında Dokuz Eylül İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'ne gelişerek geçişlerde kurumların akademisyenleri tüm fakülte çalışanları ile tek vücut bir aile gibi çalışarak birbirlerine destek vererek ve aralarında tatlı bir rekabetle bugüne ulaşmışlardır. Bu süreçte batıya açık ataerki ilişki, her akademisyen ve fakültenin başarı anahtarı olmuştur. Olalı ile olan samimi soru/yanıt sohbetim mütevazı hocamızın portresini kendi öz yorumları ve birinci elden bilgiler ile kendisini bizlere tanıtmaya fırsatını yarattı. Olalı'nın yönlendirdiği, yetiştirdiği meslektaşlarının tümü kendi açılarından turizm alanına çok disiplinli araştırmalar ile katkıda bulunurken, bilim/sektör köprüsünü kurması, yönlendirici gurup çalışmaları, günün

gereksinimine göre yeni ders programlarının ders kitapları ile geliştirilmesinde aktif rol almış olması, Olalı'yı diğer akademisyenlerden ayıran en özgün özelliğidir. Olalı, yetiştirdiği meslektaşlarının gelişmelerini yakından izleyerek gurur ve ruh rahatlığı ile emeklilik günlerinde de "akıl kişiye sermayedir" atasözüne sadık kalarak tüm gelişmeleri yakından izlemektedir. Biz de, "alim unutmuş, kalem unutmamış" atasözümüz gereği, Olalı'nın bilimsel yetisini ve insani değerlerini kaleme alarak, turizm alanının güçlendirilmesi için bugüne değin yapmış olduğu hizmetini ölümsüzleştirmek istedik.

### SEÇİLMİŞ ESERLERİ

Olalı, H. (1963). *Genel Ekonomi Dersleri – Dokuzuncu ve Onuncu Sınıflar*. İzmir: Ticaret Matbaacılık, 174 .; 24 cm.

Olalı, H. (1965). *Sosyoloji ve Genel Ekonomi Dersleri*. İzmir: Etiket Matbaası.194, s.23 cm.

Olalı, H. (1966). *Dış Ticaret ve Politikası*. İzmir: İzmir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Yayınları, No: 3. 403 s. 23 cm.

Olalı, H. (1970). *Teşebbüs Finansmanı ve Teşebbüslerin Finansal Yönetimi*. İzmir: Ege Üniversitesi İktisadi ve Ticari Bilimler Fakültesi. ŞII + 282 s.; 22 cm.

Olalı., H. (1972). *Dış Ticaret Teorileri ve Politikası*. İzmir: Ege Üniversitesi İktisadi ve Ticari Bilimler Fakültesi yayınları, No: 64/26. 413 s; 24 cm.

Olalı H. ve Doğan, M. (1988). *Reklamın Türkiye'nin Ekonomik Gelişmesi ve Verimlilik Üzerindeki Etkisi*. İzmir: İzmir Ticaret Borsası yayınları, 124 s.

Olalı, H. (1993). *1993 Yılı Sonlarında Türk Ekonomisi ve 1994 Yılı için Hedefler-Öneriler*. İzmir: İZSİAD Yayını.

Olalı H. ve Doğan, M. Doğan, Ü. (1993). *Türkiye'de Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler ve Uygulanan Ekonomik, Mali ve Sosyal Davranışların Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler Açısından Değerlendirmesi (Sorunlar-Çözüm Önerileri)*. İzmir: İZSYAD yayınları, X. 165 s.; 23 cm.

Olalı, H. 1961). *Türkiye'nin Ekonomik Kalkınmasında Turizmin Rolü*. İzmir, 150 s.

Olalı, H. (1965). *Otelcilik Endüstrisi Yatırımları ve Finansmanı*. İzmir: İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi. 202 s.; 23 cm.

Olalı, H. (1967). *Kültürel Turizm ve Avrupa Şuuru*. İzmir, 30 s.

Olalı, H. (1969). *Turizm Pazarlaması*. İzmir: İzmir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi yayınları, No: 64/2.

Olalı, H. (1984). *Dış Tanıtım ve Turizm*. Ankara: Türkiye İş Bankası Kültür yayınları. XVI + 432 s; 24 cm. (Aynı adlı yarışmayı kazanan üç yazı aynı kitapta yer almıştır).

Olalı, H. ve Timur, A. (1988). *Turizm Ekonomisi*. İzmir Ofis Ofset Matbaacılık San. Ltd. Şti. 464 s.; 24 cm.

Olalı, H. ve Korzay, M., (1989). *Otel İşletmeciliği*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi yayınları, No: 214.

Olalı, H. (1990). *Turizm Politikası ve Planlaması*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi yayınları, No: 228, İşletme İktisadi Enstitüsü yayınları, No: 122. VII ş 462 s; 24 cm.

Olalı, H. ve Usta, Öcal (1987). *İşletme Finansmanı ve Finansal Yönetim*. İzmir, 278 s.

Olalı, H. (1966). "Enseignement Economique et Commercial en Turquie a la Lumiere de la Conference de Lisbonne", *İzmir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi*, 2(4): 11-31.

Olalı, H. (1971). "Turistik Tüketimin Parasal İfadesi ve Milli Gelirdeki Yeri", *İzmir İktisadi ve Ticari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 4(8): 27-40.

Olalı, H. (1973). *Atatürk'ün Üstün Kişiliği, Gerçek Atatürkçülük, Atatürkçü Olmak*. İzmir: Ege Üniversitesi Cumhuriyetinin Ellinci Yıldönümü Yayınları, No:5, 19s.

Olalı, H. (1981). *Atatürk İdeolojisi*. İzmir: Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı Yayınları, No:10, 24 s.

Olalı, H. (1981). *100. Doğum Yılında Atatürk*. İzmir: Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı Yayınları.

Olalı, H. (1972). "Turizmde Propaganda ve Reklamcılık". *Ege Bölgesi Turizm Marketingi ve Turizmde Satış-Satış Geliştirme Teknikleri Semineri*, 24 Mayıs 1972.

Olalı, H. (1973). "Cumhuriyetin 50. Yılında Dünyada ve Türkiye'de Turizm Eğitimi ve Öğretimi". *Cumhuriyetin 50. Yılında İktisadi ve Ticari Bilimler Akademisi (1944-1973)*. İzmir: Ege Üniversitesi Matbaası: 27-34.

Olalı, H. (1973). "La Tourisma Consider Comme un Facteur da Rapprochement el D'entents Internationlux. *Revus de L'Acamedie Indternationals du Tourisme*.

Olalı, H. (1977). "Toplantın Turizmi", *Türkiye İktisat Gazetesi*, 25 (1246): 1. ve 8. S.

Olalı, H. (1982). "Bunalımdan Büyümeye Turizm", *İzmir Ticaret Odası Dergisi*, 55 (11), Kasım.

Olalı, H. "Rasyoların Finansal Analizdeki Önemi Kullanılmaları", *Ege Üniversitesi İktisadi ve Ticari Bilimler Fakültesi*, 8(12): 1-45.

Olalı, H. (1977). "Alman Ekonomi Mucizesi ve Alınacak Dersler", *Türkiye İktisat Gazetesi*, 25(1248): 1.9, (07.07.1977).

Olalı, H. (1982). "Atatürk'ün Ekonomik Modelinde İstikrar Politikası", *Genel Kurmay Askeri Tarih ve Etüt Başkanlığı*, Ankara.

Olalı, H. "Nüfus Artışı ve Problemleri", *Batı Eğitim ve Kültür Kurumu Dergisi*, 2(15): 36-40.

Olalı, H. "Nüfus ve Beslenme Sorunun Ekonometrik Analizi ve Önemi", *İzmir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Dergisi*, 1(3): 93-103.

#### KAYNAKÇA

Kozak, N. (1996), *Türkiye Turizm Tezleri Bibliyografyası (1952-1995)*, Ankara, Anatolia Yayıncılık.

Kozak, N. (2000). "Hasan Olalı: Kısa Yaşam Öyküsü ve Tespit Edilebilen Eserleri ile Yönettiği Tezlerin Bibliyografyası Üzerine Gözlemler", *Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi*, 11 (Eylül-Aralık): 9-21.

Prof. Dr. Meral Korzay (Emekli Öğretim Üyesi), Boğaziçi Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu, Bebek, İstanbul

E-posta: korzaymeral@gmail.com

## Meral Korzay Portresi: Türkiye ve Ötesinde Turizmin Gelişmesine Öncülük Etmek

Maria D. ALVAREZ

T. C. Boğaziçi Üniversitesi  
Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu

### GİRİŞ

Turizme dair bir farkındalığın ilk ortaya çıkışı 1955 yılına dayansa da, Türkiye'de turizm sistematik ve planlı bir yaklaşımın uygulandığı 1980'li yıllarda gelişmeye başlamıştır (Yarcan ve Ertuna, 2002). Turizmin Türkiye'de gelişimini üç farklı aşamada açıklayan Korzay (1994), bu aşamaları farkındalık (1955-1970), teşvik yılları (1970-1982) ve eylem (1982 yılından bugüne) olarak sıralamaktadır. 1982 yılındaki Turizm Teşvik Kanunu ile birlikte Türk turizminin bugün de ana odağı olan aşama ortaya çıkmıştır. Bunun sonucu olarak, son 20 yılda gelen turist sayısında ve turizm kazancında ciddi bir artış olmuştur (Duman ve Kozak, 2010). Dünya Turizm Örgütü'nün istatistiklerine göre (Dünya Turizm Örgütü, 2013), önemli bir destinasyon olarak Türkiye, gelen turist sayısı açısından dünya çapında 6. ve turizm geliri açısından 12. sıradadır.

Turizmin Türkiye'deki gelişimine pek çok etkili kişi öncülük etmiştir. Bu kişiler kuramsal ve pratik katkılarıyla turizmin mevcut formunu belirlemiştir. Bu öncü kişilerden birisi de, alanında otorite bir isim olan Profesör Meral Korzay. Korzay, Tür-

kiye'deki ve çevresindeki ülkelerdeki turizm politikalarını şekillendirmekle kalmayıp, benim gibi genç akademisyenlere mentorluk yapmış, Boğaziçi Üniversitesi içerisinde ve dışarısında turizm eğitimine bir tanım getirmiştir. 1998 yılı sonlarına doğru Boğaziçi Üniversitesi'ne geldiğimde Korzay bana, Türk turizminin inceliklerini sunmuş, ilgi alanlarımı belirlememde ve kariyerimi ilerletmemde önemli bir role sahip olmuştur. İşte bu yüzden, onun pek çok başarısına değinmeye çalıştığım bu portreyi yazmayı memnuniyetle kabul ettim.

Bu portrede, Korzay'ın kim olduğuna ilişkin dört ana özelliğini ele alacağım. Birincisi, Korzay başta bir akademisyendir ve çok sayıdaki kitap, dergi makalesi, konferans, uluslararası konferans organizasyonları aracılığıyla gerçekleştirdiği bilimsel araştırma ve katkısı unutulmamalıdır. İkincisi, Korzay, Türk turizminin gelişmesinde öncü bir güçtür; hükümete ve politika belirleyicilere sunduğu danışmanlık aracılığıyla politikaların oluşturulmasında etkili bir role sahip olmuştur. Bu rolü ile paralel olarak, ülkedeki mevcut turizm eğitimi sisteminin oluşturulmasındaki etkisi ve Boğaziçi